

Geloof en werken in de rechtvaardiging

Spreken Paulus en Jakobus elkaar tegen?

George Zeller, <http://www.middletonbiblechurch.org/doctrine/JamesPau.htm>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

1. De leringen van Paulus en Jakobus met elkaar gecontrasteerd

Paulus en Jakobus spreken elkaar niet tegen, maar ze complementeren elkaar. Wat beide mensen schreven was geïnspireerd door God en waar (2 Timotheüs 3:16). Paulus' focus was gericht op de ongeredde mens en hoe hij het kan goedmaken met God. Jakobus' focus was gericht op de geredde mens en hoe hij zijn geloof kan tonen en de realiteit van zijn geloof kan demonstreren.

Paulus' leer	Jakobus' leer
Men kan niet gered worden door werken (Efeziërs 2:8-9).	Men kan niet aantonen gered te zijn zonder werken (Jakobus 2:14, 18).
Hoe kan een persoon gered worden? Door geloof alleen (Romeinen 3:28).	Hoe kan een persoon tonen dat hij gered is? Hoe kan hij zijn geloof aantonen? Enkel door werken (Jakobus 2:18).
Geloof zonder werken redt (Romeinen 3:28). Dit is levend geloof (reddend geloof).	Geloof zonder werken redt niet (Jakobus 2:14). Dit is een dood geloof (Jakobus 2:17, 20, 26).
Geloof alleen redt.	Het geloof dat redt is niet alleen.
Een persoon wordt niet gered door werken. ("werken" worden bij Paulus afgewezen als middel tot redding ; het is verkeerd te zeggen dat een persoon goede werken moet doen om gered te worden). Dit zijn verdienstelijke werken, namelijk werken gedaan om redding te verdienen.	Een gered persoon zal goede werken doen. ("werken" worden door Jakobus begrepen het resultaat van redding te zijn: een persoon doet goede werken omdat hij gered is). Dit zijn geloofswerken, namelijk werken die voortvloeien uit een geloof dat echt en levend is.
Paulus was het eens met Jakobus. Hij leerde dat goede werken moeten vergezeld gaan met levend geloof (Efeziërs 2:10; Titus 3:8; Galaten 5:6; Filippus 2:11-12).	Jakobus was het eens met Paulus. Hij leerde dat een persoon enkel door levend geloof het koninkrijk zal beërven (Jakobus 2:5) en dat Abraham werd gerechtvaardigd door geloof (Jakobus 2:23).
Paulus gebruikte het voorbeeld van Abraham die als eerste geloofde in God (Romeinen 4:3 en vergelijk Genesis 15:6).	Jakobus gebruikte het voorbeeld van Abraham toen zijn geloof werd beproefd, ongeveer 40 jaar later (Jakobus 2:21 en vergelijk Genesis 22).
De fout die Paulus corrigeerde: "Redding is door werken van de wet" (de dwaling van het legalisme).	De fout die Jakobus corrigeerde: "Werken zijn niet noodzakelijk nadat een persoon is gered" (de dwaling van het antinomianisme). ¹

¹ Antinomianisme: Opvatting dat, wanneer men het evangelie aanvaardt, de morele wet niet langer van toepassing is. (F.A.S.). Het misbruiken dus van de christelijke vrijheid in het nieuwe verbond.

Paulus schreef over hoe een schuldig zondaar kan gerechtvaardigd worden voor God.	Jakobus schreef over hoe een gelovige kan tonen dat zijn geloof echt is (rechtvaardiging of verdediging tegenover anderen).
Op het concilie te Jeruzalem in Handelingen 15 was het sleutelonderwerp dat genade door geloof is en niet door werken van de wet. Zie de dwaling in Handelingen 15:1 en Petrus' besluit in Handelingen 15:9, 11. Jakobus, die een leidende rol nam in deze discussie, gaf nooit uiting van meningsverschil met Petrus of Paulus over deze cruciale materie.	
Paulus' perspectief: Hij zag de schuldige zondaar die nodig verzoend moest worden met God (De zondaar is hier in de kijker).	Jakobus' perspectief: Hij zag de gelovige (of belijdende gelovige) die nodig moest demonstreren dat zijn geloof echt was (De gelovige staat hier in de kijker).

2. Het voorbeeld van Abraham

Zowel Paulus als Jakobus keerden zich naar het leven van Abraham om rechtvaardiging te illustreren. Paulus schrijft: “Immers, als Abraham uit werken gerechtvaardigd is, heeft hij iets om zich op te beroemen, maar niet bij God. Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend” (Romeinen 4:2-3). Jakobus lijkt Paulus tegen te spreken wanneer hij schrijft: “Is Abraham, onze vader, niet uit de werken gerechtvaardigd, toen hij Izak, zijn zoon, op het altaar offerde?” (Jakobus 2:21). Een zorgvuldige analyse zal licht werpen op deze schijnbare tegenspraak.

Paulus maakt duidelijk dat het alleen geloof was dat Abraham rechtvaardigde. Hij verwees naar Genesis 15:6, waar Abraham zijn vertrouwen stelde in de goddelijke belofte dat hij de vader van vele naties zou worden. Hij was ervan verzekerd dat Gods karakter de voltooiing van deze belofte garandeerde waarvoor God hem rechtvaardigde. Dus, Abraham werd niet gerechtvaardigd door werken van enige wet maar door geloof toen hij God geloofde.

De gebeurtenis waarop Jakobus zinspeelde was deze in Genesis 22, toen Abraham gehoorzaam Izak offerde overeenkomstig Gods gebod, totdat op het laatste moment God het hem verbood. Op te merken valt dat Jakobus ook Genesis 15:6 reciteert, en daardoor de gevolgtrekking maakte dat Abraham inderdaad werd gerechtvaardigd door geloof, eerder in zijn leven, in overeenstemming met Paulus' leer. Evenzo stelt Jakobus 2:24: “U ziet dus nu dat een mens uit werken gerechtvaardigd wordt en niet alleen uit geloof”. Daarom suggereert Jakobus dat Abraham eerst gerechtvaardigd werd jaren voordat hij gerechtvaardigd werd door werken. Maar de vraag blijft: Als Abraham compleet gerechtvaardigd werd door geloof, waarom moest hij dan ook gerechtvaardigd worden door werken?

Het antwoord hierop kan gevonden worden door het verschil te identificeren tussen wat Jakobus en Paulus bedoelen met rechtvaardiging. De nadruk in Jakobus is dat geloof niet leeft tenzij het uiterlijk wordt getoond en gedemonstreerd. “Maar nu zal iemand zeggen: U hebt geloof en ik heb werken. Laat mij dan uw geloof zien uit uw werken en **ik zal u uit mijn werken mijn geloof laten zien**” (Jakobus 2:18). Dit komt omdat, zoals Paulus stelt, geloof een persoonlijk geloof is dat plaatsvindt in de geest en het hart, en dat dit daarom niet op zichzelf kan gezien worden. Dus, alhoewel God weet of iemand al dan niet geloof heeft, is er geen manier voor een ander persoon om te erkennen dat het bestaat tenzij er werken zijn in zijn leven die daar direct op wijzen. Consequent hiermee, terwijl Paulus omgaat met de noodzaak van geloof voor God, is Jakobus bezorgd met betrekking tot een uitwendige demonstratie van zo'n geloof voor mensen door werken. Daarom, anders dan Paulus die rechtvaardiging leert voor God, portretteert Jakobus rechtvaardiging voor mensen. Echter, hun zienswijzen over rechtvaardiging zijn complementair. Paulus behandelt de acceptatie voor God, geheel door genade, door geloof, waartoe Jakobus het voortdurende bewijs voor mensen in gedachten had van de initiële bekering.

Abrahams leven werd genomen als een voorbeeld omdat dit wonderlijk illustreert wat voor soort van geloof-bewijzende werken Jakobus in gedachten had. Voor Jakobus zijn werken de uitwerking van geloof; los van een levend geloof zouden dat dode werken zijn. Abrahams werk van geloof

werd niet enkel gezien in zijn gehoorzaamheid aan Gods gebod, maar bijzonder in het feit dat hij geloofde dat God zijn zoon zou opwekken (zie Genesis 22:5; Hebrëen 11:19). God had Abraham beloofd dat Izaäk kinderen zou hebben (zie Genesis 17:19; 21:12), en hij geloofde dat God deze belofte zou houden niettegenstaande Hij hem had bevolen Izaäk te offeren (Genesis 22:2). Hoe kan een dode Izaäk kinderen hebben? Abraham wist dat de enige oplossing voor dit onmogelijke dilemma was dat God Izaäk zou opwekken uit de dood. Abrahams ernstige geloof in Gods bekwaamheid om Zijn Woord te vervullen ongeacht zo'n moeilijkheid, welk geloof evident is uit Genesis 22:5 (“**wij** zullen bij jullie terugkeren”), wordt geprezen door de schrijver van Hebrëen (Hebrëen 11:19). Abrahams geloof manifesteerde zich in zijn bereidheid om God te gehoorzamen niettegenstaande alle redelijkheid zijn actie wilde verwerpen.

Het finale voorbeeld van rechtvaardiging door werken bij Jakobus is dat van Rachab, van Jericho, vlak voor Israël deze stad zou aanvallen. Haar goede werken waren het verschuilen van Hebrëeuwse spionnen en hen een verzekerde aftocht te geven. Zoals Abraham demonstreerde zij haar geloof in de suprematie van de God van Israël en Zijn voorziene plan voor Zijn volk, niettegenstaande blijkbaar onoverkomelijke moeilijkheden (een ommuurde stad innemen!).

3. Redenen waarom Paulus en Jakobus elkaar niet tegenspreken:

1. Beide mannen hadden elk hun eigen perspectief. Paulus verklaarde hoe een schuldige, verloren zondaar verzoend kon worden met God. Jakobus schreef over hoe een gered persoon kon **TONEN** dat zijn geloof echt was.
2. Beide schrijvers namen Abraham als voorbeeld om hun eigen doctrine te illustreren maar zij kozen niet hetzelfde voorval in zijn leven. Paulus koos een vroege tijd in het leven van Abraham, voordat hij kinderen had, en het Genesisverslag verklaart dat dit de tijd was waarin Abraham werd gerechtvaardigd door Geloof. Hij geloofde God “en Die rekende hem dat tot gerechtigheid” (Genesis 15:6). Jakobus, die niet het feit betwistte dat Abraham gerechtvaardigd werd door geloof (zie Jakobus 2:23), koos niettemin een voorval in Abrahams leven dat vele jaren later gebeurde, toen hij Izaäk opofferde. Volgens Jakobus is dat het voorval waardoor Abraham zijn geloof toonde door zijn werken (het Genesisverslag geeft aan dat dit het voorval was waarbij God Abrahams geloof “op de proef stelde” - Genesis 22:1).
3. Beide schrijvers vermelden “werken”. Paulus leert dat werken niet noodzakelijk zijn maar Jakobus leert dat werken essentieel zijn. Deze schijnbare contradictie lost zich op wanneer we realiseren dat Paulus sprak over die goede werken die een ongered persoon probeert te doen om zich met God te verzoenen of zijn weg te werken naar de hemel. Jakobus verwijst naar die goede werken, die een gered persoon verricht, die waar, levend, reddend geloof aantonen.
4. Jakobus leert niet dat goede werken noodzakelijk zijn om redding te verwerven, en Paulus leert nooit dat goede werken onnodig zijn nadat een persoon is gered. Integendeel, Paulus stemt in met Jakobus dat voor de persoon die gerechtvaardigd is door geloof, goede werken essentieel zijn (Filippenzen 2:12-13; Titus 3:5-8; Efeziërs 2:8-10). Evenzo is Jakobus het eens met Paulus dat de enige voorwaarde voor het beërven van het koninkrijk geloof is en geloof alleen (zie Jakobus 2:5 en ook Handelingen 15 waar op het Jeruzalemconcilie Jakobus nooit enige onenigheid met Paulus' leer [redding door geloof en niet door werken van de wet] uitdrukte).
5. Het Jeruzalemconcilie van Handelingen 15 toont heel duidelijk aan dat Jakobus geen meningsverschil had met Petrus of Paulus in hun leer dat redding door geloof is en niet door werken. In Handelingen 15:1 zien we dat bepaalde mannen leerden dat een persoon niet gered kon worden tenzij zij de inzettingen van de wet nakwamen (in dit geval, besnijdenis). Petrus, in zijn toespraak, maakte erg duidelijk dat mensen op slechts één manier worden gered: door geloof, door genade (zie vers 7 komt neer op “hoor het evangelie en geloof [om gered te worden]”; vers 9: “God ... heeft hun hart door het geloof gereinigd”; vers 11: “Maar wij geloven door de genade van de Heere Jezus Christus op dezelfde wijze zalig te worden”). Spoedig daarna nam Jakobus het woord, en als hij het niet eens zou geweest zijn met Petrus en Paulus, dan zou dit wel het moment zijn geweest om dat te zeggen; hij had kunnen zeggen: “Mannen, ik moet respectvol maar met klem uw leer, dat redding enkel door simpel geloof in Christus is, afwijzen. Ik stem in met die mensen die zeggen dat rechtvaardiging door werken van de wet is, en niet door geloof al-

leen. Het is niet voldoende simpelweg in Christus te geloven. Wij moeten ook trachten de wet van Mozes te houden en op die manier onze weg naar de hemel verdienen”. Maar Jakobus zei nooit zoiets. Hij was in complete harmonie met de leringen van Petrus en Paulus.

6. Beide mannen spreken van rechtvaardiging maar er is een verschil in benadrukking of betekenis. Paulus spreekt van een verloren zondaar die gerechtvaardigd of rechtvaardig verklaard wordt tegenover een heilige God, gebaseerd op het werk van Christus op het kruis. Jakobus spreekt van een gered persoon die gerechtvaardigd of van alle blaam gezuiverd wordt door werken. Met andere woorden: de werken bewijzen dat zijn geloof echt is en niet zomaar een dood geloof. Paulus’ boodschap: Om gered te kunnen worden moet u gerechtvaardigd worden door geloof. Jakobus’ boodschap: Als u werkelijk gerechtvaardigd bent door geloof, bewijs het dan! Toon me uw geloof door uw werken! Paulus schreef over wat een ongered persoon nodig moest doen; Jakobus schreef over wat een gered persoon nodig moest doen. Zo is het ook met het voorbeeld van Abraham. Abraham moest in het begin gerechtvaardigd worden door geloof. Later in zijn leven moest het geloof van Abraham op de proef gesteld en aangetoond worden door werken. Hij toonde dat zijn geloof echt was. Zijn geloof was zo echt en krachtig dat hij geloofde dat als hij zijn zoon zou moeten doden, God hem weer tot leven zou opwekken (zie Hebreëen 11:17-19 en zie Genesis 22:5 - “**wij** zullen bij jullie terugkeren”).

4. Conclusie:

Wij zijn gerechtvaardigd door geloof alleen (Paulus’ leer). Het geloof dat ons rechtvaardigt staat echter niet alleen, het moet vergezeld gaan door goede werken (Jakobus’ leer). Geloof alleen redt maar het geloof dat redt staat niet alleen! We zouden ook moeten noteren dat Jakobus instemde met Paulus dat geloof alleen redt (Jakobus 2:23; 2:5 en Handelingen 15) en Paulus was het eens met Jakobus dat het geloof dat redt niet alleen staat (Efeziërs 2:10; Titus 3:8; Filippenzen 2:12-13). Dus, het conflict tussen Paulus en Jakobus is enkel schijnbaar, niet reëel.

Lees ook:

“De relatie tussen goede werken en redding”: <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/werken-redding.pdf>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm